

בעזרת השי"ת

גליון ש"ק פר' בהעלותך

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ יחזקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שבתא טבא

וכוט"ס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל אֶהֱרִן וְאֶמְרָתְךָ אֵלָיו בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּזֶר אֶל מֹול פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ וְאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּזֶרוֹת:

ופי' רש"י הקדוש:

בהעלתך - על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

ולבאר מהו הענין שכתב שצריך להדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה.

הנה אי' בפסוק "נר ה' נשמת אדם" שנשמת האדם רומת לנר שהוא הכלי שבתוכו השמן, והשמן עצמו נודע מהסה"ק שהוא רומז לחכמה שהיא המחשבה כנודע, וע"י המחשבות הקדושות יוכל הנר שהוא הנשמה לדלוק, אולם עדיין חסר האש שע"י מדליקים את הנר, ובלי האש לא יוכל הנר עם השמן לדלוק, ע"כ האש הזו היא ההתעוררות שהאדם מעורר את עצמו לאהבת ה', בכוחה נדלק הנר ע"י השמן שהם המחשבות הקדושות של האדם, וכל יכול לבעור נשמת האדם לה'.

והנה התעוררות אהבת ה' היא, ע"י שהאדם יתבונן כמה הוא מוקף באעבה וחמלה ע"י השי"ת, וכיצד השי"ת דואג לו בכל עת ורגע עוזר לו שומר עליו ומטפח אותו באהבה וחמלה כרחם אם על בנה, ונשוא העולל את היונק, ואם ח"ו היה נפסק השגחת ה' מהאדם אפי' לרגע קט כבר לא היה יכול להחזיק מעמד בכלום.

ויתבונן האדם ויתחיל ברגע שקם ממטתו בבוקר, הלא אמרו חז"ל אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמכריזים עליו מלמעלה, כל תנועה כל הרגש הכל ניתן מהשי"ת, אם האדם יכול לקום, ולראות ולשמוע ולדבר ולהלך, כל הדברים האלו שנראים בעיני האדם פשוטים ורגליים אינם פשוטים ושגרתיים כלל וכלל.

דיתבונן האדם כיצד הוא יראה אם יתנו לו הכל חוץ מלראות ח"ו, או שלא יוכל לשמוע, או לדבר, כמה יסכים האדם לשלם אלפי אלפים רק שיהיה לו רפואה או ישועה בדבר הזה שצריך, והנה השי"ת נותן לו גם לראות גם לשמוע גם להלך ועוד ועוד אלפי אלפים טובות, שיש לו אשהויש לו ילדים וגם הם ביראים ושלמים חיים וקיימים וכי הוא דבר של מה בכך.

וגם יתבונן האדם שהשי"ת עושה עמו חסדים עצומים שיש לו תאבון ויש לו אוכל ושתיה להשביע רעבונו ולהרוות צמאונו, ושיש לו פרנסה לקנות כל זה הכל זה

חסדים גדולים ונפלאים מהשי"ת, וכן עוד ועוד חסדים בכל יום ורגע ללא הרף והפסקה.

ועוד הפליא עמו השי"ת שנתן לו את הזכות לעמוד לידו ולשרתו ולברך בשמו בתפילות ולימודים בעסק התורה אשר עליה נאמר הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים, ורבבות מלאכים מצפים ומיחלים להשרף על קדושת ה' והוא האדם קרוץ מחומר וסופו רימה ותולעה, מצווה ועושה להתפלל לה' לקוא לו בכל עת, בתפילה ותורה, איזה אושר ושמחה יש בזה.

ואז בעת שהאדם מתבונן כמה חסדים השי"ת עושה עמו בכל רגע ורגע, ואיזו זכות ניתן לו מן שמיא לעבוד את השי"ת שאע"פ שהוא מלך גדול ונורא הוא שמח ומתאוה לעבודתו, א"כ ככל שמעמיק האדם יותר ויותר נדלק בקרבו אש אהבה עצומה לה' ולתורתו, וזהו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה, שכמה שבאים על האדם חסדים וטובות מה' שהם בחי' מים, הוא לא שכוח ובוטט ח"ו אלא זוכר ומתבונן בכל עת על גדולת ה' ורוב הטובות והחסדים, אזי מתעורר באדם אהבה כזאת לה' ששום דבר לא יכול לכבות את זה, ומתוך כך מתעורר האדם להודות ולהלל ולשבח את ה' על כל צעד ושעל כמו שאמ' דוד המלך ע"ה כל הנשמה תהלל יה. על כל נשימה ונשימה. שדוד המלך ע"ה ראה בכל דבר ודבר את השגחת וישועת ה'.

אמנם אש זו לא יכולה להתקיים אם האדם לא יתחזק את זה כל הזמן במחשבות קדושות שיתבונן ויראה בכל דבר וענין את יד ה' התומכת ומלווה אותו תמיד, וע"כ צריך את השמן שהם המחשבות וההתבוננות בכל דבר לראות שם את ה', וכי יוכל הנר שהוא הנשמה לדלוק ולבעור בכל עת לה',

וז"ש בהעלות את הנרות שתהיה השלהבת עולה מאליה, שתכלי תיקון נשמת האדם שהיא הנר, הוא שיהיה השלהבת עולה מאליה, שהאדם יהיה במשך הזמן כ"כ מורגל לראות בכל דבר וענין את השי"ת וישועתו שממילא בכל עת ורגע יהיה זה דבר קבוע שיראה שם את יד ה', וממילא אהבת ה' תבעור בו ללא הרף.

וזהו מטרת חיי האדם עולם הזה ובעולם הבא, לראות בכל דבר וענין את יד ה' המלווה אותו, ומתוך כך להתקשר בעוז ותעצומות לחיות חיי אמונה והשגחת ה' ע"י הסיבות שהשי"ת מסובב לאדם בכל עת, ועי"כ זוכה האדם למנוחת הנפש שחי בכל ענין את ההשגחה העליונה של השי"ת, וכך זוכה לחיים אמיתיים.

השי"ת יזכינו לזה אכ"ר.

ספה"ק דגל מחנה אפרים

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו וגו'.

ראוי לשים לב על שנאמר בפרשה זו שלשה פעמים על פי ה' ועל פי ה', ובראשונה נאמר על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו ושני פעמים נאמר על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו בודאי לא לחנם נשתנה הלשון וגם הוכפל שלש פעמים דבר אחד, ויש לומר לפי עניות דעתי בזה על פי ששמעתי אומרים בשם הרב המנוח מו"ה יהודא ליב פיסטינר זללה"ה על פי (תהלים מ"ח, ט"ו) הוא ינהגנו על מות היינו כעלם הזה דרך משל כשאביו לימד אותו לילך בתחלה מוליך אותו מעט בידו ואחר כך מניחו ומרחיק את עצמו מעט ממנו וכוונתו כדי שילך התינוק בעצמו ומחמת זה הוא מרגיל התינוק בתנועות ההילוך וכן עושה כמה פעמים ובכל פעם הוא מרחיק את עצמו יותר כדי להרגילו שילך בעצמו בלי שום סיוע והרחקה, והנמשל הוא לאבינו מלכנו מתחלה נותן הקב"ה לאדם תענוג בעבודתו ומוליך בעצמו את לבו אליו ואחר כך מרחיק את עצמו ממנו כדי שילך הוא בעצמו מעט על ידי השתדלותו והתפעלותו וזהו הוא ינהגנו עלמות היינו כעלם ותינוק הזה עד כאן, וזהו בתחלת עבודה בימי בחרותו ואחר כך כשנתגדל בעבודת השי"ת הוא גם כן בבחינת זה והוא בחינת קטנות וגדלות שני וכשהוא בקטנות ומבין זאת שהוא בבחינת ההסתרה רחמנא ליצלן ומגעגע על זה ומשתדל והולך ממדריגה למדריגה ומקרב עצמו בהליכה אל אביו שבשמים אז בודאי גם המדריגות קטנות שלו יש לו עילוי גדול על ידי זה כי ממנו בא אל בחינת הגדלות ונעשה ממש כסא ומרכבה למדריגה העליונה ויש בזה דרכים שונים ועמוקים בשם אא"ז זללה"ה המדריגות ההם מה הם עושים ומה הם מעלים ורמוזים בספר תולדות יעקב יוסף הכהן עיין שם, וזהו מה ששמעתי בשם המנוח מו"ה שאול זללה"ה ממעזיבו רמז בגמרא (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לנשייכו כדי דתתעתרו נשייכו הוא לשון שכחה כמו (בראשית מ"א, נ"א) נשני אלקים היינו כשנופל לפעמים לבחינת קטנות ושוכח בהשם אל תבוז אותי לומר כי עזב ה' אותי חלילה ונשכחתי ח"ו רק אדרבה היא כי היכא דתתעתרו היינו לבא אחר כך מזה למדריגה גדולה, וזהו גם כן (תהלים קי"ח, כ"ב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה וזהו שנאמר (זכריה ד', י') מי בוז ליום קטנות וגו' והבן,

וזהו שרימזה התורה הקדושה כלל כל בחינת עבודת האדם מנעוריו עד עולם והוא שכתוב ג' פעמים על פי ה', בראשונה על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו היינו כי היא תחלת עבודת האדם מה שהקב"ה בעצמו מוליכו וזהו על פי ה' יסעו ואחר כך מניחו וזהו על פי ה' יחנו שמה שהוא נופל ממדריגתו הוא על פי ה' שהניחו ומרחיק את עצמו ממנו מעט בכדי שיורגל בעבודה לילך הוא בעצמו להתקרב אל אביו שבשמים וזהו הכלל שנותן בענין עבודת הבורא ברוך הוא ואחר כך מפרש שני פעמים על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו והוא לרמוז על קטנות ראשון וגדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני ובוזה יתורץ קושית הגמרא שמקשה בשלמא על פי ה' יסעו וגו' עיין שם ולפי דרכינו יובן כי כשהוא על פי ה' הנסיעה אזי גם כן החניה היא על פי ה' כי נעשה כסא ומרכבה כנ"ל והבן, וזה יש לומר גם כן הרמז תרועה יתקעו למסעיהם כי תרועה יש לו ב' פירושים א' לשון שבירה כמו (תהלים ב', ט') תרועם בשבט ברזל ב' לשון חיבור כמו (במדבר כ"ג, כ"א) ותרועת מלך בו והוא שמרמוז למסעיהם היינו הנסיעה וההליכה ממדריגה למדריגה הוא על פי תרועה היינו לשון שבירה חלילה וחס היינו כשנופל לפעמים לקטנות ועל ידי זה נעשה חיבור וכסא ואחד באחד יגשו כקטן כגדול והבן ואזי נעשה פירוש תרועה לשון חיבור ויחוד כנ"ל והבן:

ויסעו בראשונה על פי ה' ביד משה.

יש לומר בזה רמז בענין התפלה ותחלה נבאר הפסוק (משלי י"ט, כ"א) רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, וצריך להבין כי לשון תקום משמע לאחרים וזהו אין שייך כאן והיה ראוי לומר ועצת ה' קמה, והענין הוא כי (תהלים צ"ד, י"א) ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל ושמעתי מן הרב המנוח הותיק מו"ה מנחם מענדיל ז"ל מפרעמסלין יודע לשון שבירה כמו (שופטים ח', ט"ז) ויודע בהם את אנשי סוכות והיינו כשאדם מצייר במחשבתו השם הוי"ה ב"ה אזי הוא משבר כל המחשבות רעות וזרות והוא שאמר ה' היינו הוי"ה ב"ה יודע מחשבות אדם כי המה הבל אותם המחשבות שהם הבל על ידי שם הוי"ה הוא משבר אותם כמו שכתוב האר"י זללה"ה ודברי פי חכם חן, ואני אומר לפי אשר קבלתי כי כל המחשבות הם קומות שלימות והמה באים לאדם לפי שרוצים תיקונים וכשאדם מתבונן בזה ויודע כי השי"ת ברוך הוא וברוך שמו הוא שורש לכל המחשבות וממנו באים כל המחשבות ומחזירם לשורשם כידוע ממארי אבא זקני זללה"ה ומתהפכים כל המחשבות לטובה ומעלה אותן לקדושה והוא שאמר הכתוב ה' יודע לשון זיווג ויחוד מחשבות אדם כי המה הבל היינו אף שהמה מחשבות הבל כשמיחד אותם להקב"ה המה מתיחדים והוא גם כן שאמר הכתוב (משלי י"ט, כ"א) רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום היינו מקים אותן המחשבות של הבל שנקראים נופלים כי אין להם על מה שיסמוכו וכשממשיך אליהם חיות אלוהות כידוע אזי הוא מקימם מנפילתם, וזה יש לומר גם כן שרימזה תורתנו הקדושה ויסעו בראשונה על פי ה' כי הדיבור נקרא בשם נסיעה כידוע והשתיקה נקראת עמידה והוא שאמר ראשית התחלת עבודה יראה שיהיה דרך כלל לשמה לשם השכינה

כביכול הנקראת פי ה' כידוע ואם אחר כך באים לו מחשבות זרות הטורדים אותו הוא ביד משה היינו הדעת הוא הידים שמגביה בסוד הדעת את המחשבות לשורשם כנ"ל (תהלים צ"ד, י"א) ה' יודע מחשבות אדם וגו' והמשכיל יבין:

ברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו.

כי ידוע שעל ידי קדושת המחשבה שמקדש מחשבתו ומדבקה תמיד להשי"ת ברוך הוא ממילא נתקדשו כל האברים כי גופא בתר רישא גרירא וממילא נעשה מרכבה שלימה מוכן להשראת עליו קדושת אלוהות, וזה יש לפרש הרמז בפסוק וברדת הטל היינו נקודה עילאה שהוא מחשבה עילאה כשיורד על המחנה היינו האברים, לילה שהם גשמיים וחשכים והיינו כשמקדש על ידי מחשבתו כל האברים ועושה עצמו מרכבה לשכינה ברוך הוא אז ירד המן עליו היינו קדושת אין סוף שהוא נותן מזון ושפע לכל עלמין בגשמיות וברוחניות הוא נותן שפע וקדושה גם כן לכל העולמות שהוא מחיה כל עלמין ושורה עליו השראת קדושת אור השכינה כביכול מהתפשטות אין סוף, והתרגום מפרש מנא והוא מספר צ"א שהוא יחוד הוי"ה ואדנ"י וזהו השפע שמשם יורד עליו והמשכיל יבין:

ספה"ק מאור ושמש

בהעלותך. פירש רש"י על שם שהלהב עולה.

פירוש שלהב הוא אותיות הב"ל דהיינו ה' מוצאות הפה ול"ב דהיינו התורה שמתחלת בב' ומסיימת בל', וזה הב"ל עד שתהא עולה מאליה דהיינו שיהיה ההבל עולה מיד למעלה. ואמר לו השם יתברך לאהרן חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות וכו' שהוא מתנה גדולה. ופירש הכתוב ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה דהיינו נשמות ישראל העלה אל מול פני המנורה העליונה כאשר צוה ה' את משה ולא להנאתו כלל אלא מחמת ציווי השי"ת אליו, מפרש הפסוק אחריו וזה מעשה המנורה פירוש מי יכול לגרום זאת מקשה וגו' עד ירכה עד פרחא מקשה היא פירוש שהוא בעיניו כולו מוקשה מקטן ועד גדול אינו מוצא בעצמו שום לחלוחית חשיבות רק מוקשה בעיניו והוא נבזה בעיניו זהו הצדיק יכול לגרום כנ"ל:

ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה' וגו'

צריך להבין כתיב ויהי העם כמתאוננים ולא פירש על מה היתה התאונה, והיה לו לפרש כמו שפירש הכתוב אחר כך בענין התאווה שאמרו מי יאכילנו בשר. גם צריך להבין טענת משה במה שאמר הצאן ובקר ישחט להם, הגם שרש"י כתב לפי שלא אמר ברבים חיסך לו הכתוב מכל מקום אין הדעת סובלת מי שכתוב בו בכל ביתי נאמן הוא יאמר אין המקום מספיק. אך הענין הוא דהנה יסוד גדול בעבדות ה' להרחיק עצמו מעצבות ומרה שחורה רחמנא ליצלן בכל האפשרות, שמצינו בזוהר

הקדוש שעצבות הוא שמץ עבודה זרה עיין שם. והמופת לזה דמי שהוא עצבון משוטט במוחו מחשבות עבודה זרה. על כן צריך להתרחק מהעצבות מאד ומאד כי הוא מביא את האדם לכל מיני עבירות. והעצבון תחלתו הוא שמתגבר בקרבו תאות אכילה כאשר עינינו רואות האיש אשר הוא שרוי במרה שחורה רחמנא ליצלן אוכל בתאווה ורעבתנות ובמהירות, ומתאות אכילה נמשך אחר תאוות אחרים כגון משגל ודומיהן, ולתת עצות לנפשו להתגבר על יצרו לשבר תאות היצר אי אפשר כי אם שידבק עצמו לצדיקים ומהם ילמוד אורחות חיים. אך הצדיק אשר כבר הוא מזוכך מכל וכל ממנו אינו יכול ללמוד האיש אשר הוא משוקע בתאוות, כי הצדיק הזה הביא הכל אל הקדושה על כן הוא אוכל ושותה משמנים ויין ולובש בגדים נאים ויפים ויושב בדירות נאות ובכל אלה הוא עובד עבודתו הגבוה שמעלה ניצוצין קדושים ומכניס הכל אל הקדושה, ואיך יוכל השפל ערך ללמוד ממנו שאינו רואה ממנו שום עבדות מענינים אלו שהוא צריך, אלא צריך להתדבק עצמו לצדיק אשר לא הגיע עדיין למעלות הצדיק הנ"ל רק הוא בתוך העבודה דהיינו בתוך ההזדככות דהיינו שלא הזדכך עדיין לגמרי רק שהוא עסוק בה עדיין, ולפעמים הוא נתפס באיזה דקה מן הדקה וצדיק זה הוא עושה גדרים וסייגים לעצמו ושומר עצמו גם מן המותר לו כדי לזכך עצמו כראוי, ויוכל השפל ערך ללמוד ממנו איך לעשות גדרים לעצמו להתגבר על יצרו. וזהו שאמרו חז"ל אין ממנין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, רצה לומר שיש לו עדיין מה לתקן ועל ידי שהוא מתקן עצמו בתשובה הוא ממשיך תשובה גם על הציבור כיון שיש לו חלק מה עמהם בעניני עולם הזה, אבל מי שמתקן עצמו מכל וכל אין עבודתו על דרך זה כלל איך יוכל להמשיך עליהם שיעשו תשובה מכיון שאינם רואים ממנו שום דבר כנ"ל. ולכך נבחר אהרן לכהן מפני שהיה בו שמץ מה מנהם כנ"ל והיה יכול להביאם אל תשובה. ועל פי דברי אלה יתבאר פרשה זו. ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה', פירוש שנפלו לעצבות והוא מגזירת אונן, ותבער במ אש ה' כי מרה שחורה הוא שנאווי ומשוקץ שהוא שמץ עבודה זרה כנ"ל על כן נענשו, ויתפלל משה ותשקע האש אך נמשך להם על ידי העצבות שהתאוו תאוה ויאמרו מי יאכילנו בשר כמאמרינו לעיל שתאות אכילה נמשך ממרה שחורה, על כן כתיב ובעיני משה רע שמשה היה יודע בעצמו שהוא מזוכך מכל וכל מהגשמיות אם כן איפוא יוכל לתקן אותם כיון שאין בו שום שמץ מנהם, על כן אמר לפני הקב"ה למה הרעת לעבדך וגו' לשום את משא כל העם הזה עלי וכי אפשר שיבואו על ידי לידי תיקון, האנכי הריתי לעם הזה אם אנכי ילדתיהו, פירוש כי הריון מורה על המחשבה שהוא בהעלם והלידה מורה על המעשה, והנה הולד על ידי שהיה בבטן אמו וילדתו בחיקה יש בו מטבע האם, וזהו שטען משה האנכי הריתי וגו' כלומר אילו הריתי אותם ואם ילדתים וכהולד יש בו מטבע האם היה ביכולתי לתקן אותם אבל הואיל שאין מחשבותי מחשבותיהם ואין מעשי מעשיהם שאין בי אפילו שמץ מה מהם אם כן איך אוכל לתקן אותם, ואם ככה את עושה לי רצה לומר לשאת אותם עלי הרגני נא הרג רצה לומר הורידני ממדרגתי שנפילה ממדרגה היא בחינת הריגה כדי שיהיה לי אחיזה מה עמהם ועל ידי זה אוכל לתקן אותם. ויאמר ה' אל

משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל רצה לומר זאת אי אפשר להוריד אותך ממדריגתך רק תאסוף לי שבעים איש והן בערך זה שיש להם אחיזה מה עמהם ומהם יכולים ללמוד מה שהם צריכים כנ"ל, וגם השבעים איש מחמת שהן צדיקים גדולים הן יכולים להיות דבוקים בך אם כן באמצעותיהם יהיו הפשוטי עם דבוקים אליך ועל ידי זה יבואו לידי תיקון. ואל העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם בשר עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא, פירוש כי מטבע האדם אחרי שמילא תאותו כל צרכו ואכל אכילתו גסה נמאס בעיניו לאכול עוד, אבל קודם שמילא כריסו הוא מתאוה להמאכל למלאות תאותו, אבל הקב"ה אמר שיתן להם מין בשר אשר תיכף כשיתחילו לאכול יתמאס בעיניהם. וזהו ואכלתם בשר וגו' עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא, רצה לומר תיכף בהתחלתכם לאכול יהיה להם לזרא וימאס בעיניהם. ומשה לא הבין כונתו של הקב"ה במה שאמר והיה לכם לזרא, וסבר שכונת הקב"ה היא שיתן להם די שיאכלו וימלאו כריסם עד שאחר כך יהיה להם לזרא וימאס בעיניהם, לכן טען לפניו הצאן ובקר ישחט להם רצה לומר הן אמת שתוכל להספיק להם די תאותם אבל זאת יגרום להם שיתמשכו אחר תאוות אחרות שעל ידי תאות המאכל נמשך תאוות אחרות כגון משגל ודומיהן וזה דבר שאין לו שיעור ואם כן מה יהיה בסופם. ויאמר ה' אל משה היד ה' תקצר וגו' רצה לומר וכי קצרה ידי מליתן להם די תאותם ואף על פי כן תיכף כשיתחילו לאכול ישובר תאותם וימאסו אותה מלאכול. והפסוק מעיד שכן היה שכן כתיב הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' וגו', רצה לומר כשהיה הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת בשיניהם לאכול ואף ה' חרה בהם וגו'. על כן קרא למקום ההוא קברות התאווה כי שם קברו את העם המתאווים, רצה לומר כי שם נקבר תאותם שטרם אכלם נמאס לפניהם כנ"ל ולא נמשכו עוד לתאוות אחרים, אך אף על פי כן זאת נשאר על ידי התאווה לאכול בשר לשון הרע שהוא נמשך על ידי תאות אכילה כמאמר חז"ל גדולה לגימה וכו' וכן איכול קורצא ביה מלכא. ואפילו אהרן ומרים שהיו צדיקים גדולים, על ידי שלא נודרכו את עצמם כמשה והיה להם אחיזה מה עמהם כנ"ל, נתפסו בעון לשון הרע על ידי העם המתאווים. הגם שכונת מרים ואהרן היה לשם שמים היה בו קצת לשון הרע כמאמר רש"י, והמרגלים הוציאו דבת הארץ לכך נסמך לכאן ותדבר מרים ואהרן במשה ואחר כך פרשת מרגלים והבן:

